

55 (55).
TSAĞİK GEVORG ÇİNİMYAN'IN ANLATTIKLARI
(1910, İĞDIR, KOĞB K. DOĞUMLU)

Babamın adı Gevorg'du; anneminki Taguhi; amcalarımın isimleri şunlardı : Galust, Manuk, Kheço, Sargis, Mınatsakan. Büyük bir avluda ayrı ayrı, ama birbirimizle barışık ve uyumlu olarak yaşamışız.

1915'te babam Gevorg Türklere karşı Erzurum Muharebesi'ne katılmıştı. Taguhi annem üç çocuğuyla Koğb'da kalmıştı. Göç yolunda ilerlerken, dağların tepelerinde bulunan Türkler üzerimize ateş açıyorlardı. Bizim hiçbir şeyimiz yoktu. Annem üç çocuğuyla beraberdi. Kaçan kurtuldu; kalanlar öldürüldüler.

Sonra "Türkler geri çekildi" dediler; biz de İğdir'a geri döndük. Kışın orda kaldık. Birçok insan öldü. Amcamın çocukları açlıktan öldüler. Evler yıkılmıştı. Buğday başakları boy atmıştı; biz de o buğdayı toplayıp, parçalıyor ve yiyorduk.

İlkbaharda yeniden göç ettik. Annem küçük çocuğunu beline bağlamıştı; bir diğeri de elinden tutmuştu; ben de onun elini tutuyordum.

Annem, erkek ve kız kardeşlerim Türklerin yüzünden öldüğü için onlara beddualar yağdırıyordu. Türk ismini duyduğunda, "Türkler benim ailemin mahvolmasına neden oldu" diyordu. Annem bizi yetimhaneye götürdü.

Sülalemizde beş amcam vardı; her birinin çocukları vardı; şimdi sadece ben ve amcalarımdan birinin tornu kaldık. Hepsi de öldü. Otuz kişiden geriye ikimiz kaldık. Aleksandrapol yetimhanesinde büyüdüm. Daha sonra okulda eğitim aldım; sonra da Parti Okulunda. Haykoop'ta çalıştırıcı olarak görev yaptım. Savaş yıllarında anaokulu müdireliği yaptım. Kocam Şavarş Çinimyan (1907 doğumlu) Sovyet Ordusu'yla Berlin'e ulaşmıştır. Tank paletlerinin altından bir mucize sayesinde sağ ve sadece yaralı olarak kurtulmuştur.

Bizim nesil çok acılar yaşadı : hem Felaketi ve Göçü, hem de Faşistlere karşı savaşı.